

OLAF 2021.: Razotkrivanje i sprečavanje prijevара

Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) 2021. je preporučio da se zatraži povrat više od pola milijarde eura u proračun EU-a. OLAF je nastavio štiti proračun EU-a unatoč izazovima uzrokovanim pandemijom te je otkrivao i istraživao počinitelje prijevара koji su sve prilagodljiviji. Osim toga, OLAF je radio na sprečavanju prijevара u vezi s EU-ovim Mehanizmom za oporavak i otpornost koji upravlja s više milijardi eura.

U izvješću OLAF-a za 2021. koje je danas objavljeno otkrivaju se novi trendovi u prijevarama povezanim s nizom područja te istrage i operacije s posebnim naglaskom na prijevare kojima se nanosi šteta okolišu – od projekta pošumljavanja koji nikada nije proveden do urušenog cjevovoda za pitku vodu – kao i znatne prijevare u području carine i krijumčarenja otpada.

Komentirajući objavu godišnjeg izvješća OLAF-a za 2021., njegov glavni direktor Ville Itälä izjavio je: *OLAF je prošle godine ponovno ostvario izvrsne rezultate u istragama i pridonio zaštiti financijskih interesa EU-a tako što je preporučio da se zatraži povrat više od pola milijarde eura izgubljenih zbog prijevара i nepravilnosti.*

Sprečavanje je najučinkovitiji alat kojim raspolažemo i u središtu je rada OLAF-a i institucija EU-a. Povrh istraga koje provodi, OLAF je 2021. pridonio razvoju zaštitnih mjera protiv prijevара koje bi se mogle usmjeriti na Mehanizam za oporavak i otpornost, u okviru kojeg će se uložiti više od 720 milijardi eura kako bi se osigurala zelena i digitalna tranzicija EU-a. Ljudsko zdravlje i sigurnost te okoliš sve su više kolateralna šteta u sustavnim prijevarama. Kao što se ističe u izvješću OLAF-a, to je još važnije s obzirom na povećanje sredstava EU-a dodijeljenih zelenoj tranziciji.

Prevaranti su i dalje pokušavali iskoristiti pandemiju bolesti COVID-19 – kada je pažnja javnosti bila usmjerena na uvođenje cjepiva, razotkrili smo pokušaje počinitelja da nacionalnim vlastima daju lažne ponude za kupnju cjepiva u vrijednosti većoj od 16 milijardi eura.

OLAF je u 2021. također naporno radio na pripremi detaljnih informacija za ured Europskog javnog tužitelja (EPPO). Rad OLAF-a važan je za EPPO, koji je otvorio najmanje 85 predmeta na temelju informacija dobivenih od OLAF-a. Zbog svega toga osoblje OLAF-a bilo je vrlo zaposleno. Ponosan sam na način na koji OLAF služi Europljanima.

Učinak OLAF-ovih istraga 2021.:

- **zaključeno je 212 istraga** i izdano **294 preporuka** nadležnim tijelima država članica i EU-a
- preporučeno je povrat **527,4 milijuna eura u proračun EU-a**
- otvoreno je **234 novih istraga** nakon što su OLAF-ovi stručnjaci primili i analizirali **1 110 komunikacija**.

Prevaranti su iskoristili pandemiju i postali još sofisticiraniji i prilagodljiviji. U vezi s troškovima, najviše zabrinjava fenomen infiltriranja organiziranih kriminalnih skupina putem administrativnih nepravilnosti, kao što je dvostruko financiranje, sukob interesa, manipuliranje ponudama i drugo.

OLAF je nastavio istraživati slučajeve povrede dužnosti i nepoštovanja pravila od strane članova i osoblja institucija, tijela, ureda i agencija EU-a te je na taj način pridonosio promicanju najviših standarda u javnoj službi EU-a.

Što se tiče prihodovne strane EU proračuna, prevarantima je bilo sve teže prevoziti velike količine roba pa su ih razbili u manje pošiljke. Kako bi prikriji prijevare u vezi s podrijetlom robe i lažnim prikazivanjem manje vrijednosti, nastajale su složene strukture fiktivnih poduzeća u različitim jurisdikcijama. Pojavile su se nove sustavne prijevare u vezi s bolešću COVID-19, zelenom tranzicijom i gospodarenjem otpadom.

Prijevare usmjerene na zelene projekte i digitalizaciju

Najmanje 37 % sredstava iz Mehanizma EU-a za oporavak i otpornost bit će namijenjeno olakšavanju zelene tranzicije EU-a. OLAF je 2021. otkrio i istraživao slučajeve koji pokazuju kako su se prevaranti usmjerili i na zelene projekte te financijska sredstva za digitalizaciju, što je jedan od stupova financiranja u okviru instrumenta NextGenerationEU. Ti slučajevi i obrasci uzimaju se u obzir u OLAF-ovoj analizi, kao i u budućim istragama, što će pridonijeti zaštiti EU-ova Mehanizma za oporavak i otpornost. Primjeri iz izvješća OLAF-a za 2021. obuhvaćaju slučajeve prijevarnog korištenja sredstava za financiranje softverskih projekata, zamjena za pesticide, šume kao i zrakoplove koji su prihvatljiviji za okoliš. Prekogranično krijumčarenje također može negativno utjecati na europske zelene ambicije: kao što je vidljivo iz izvješća, OLAF je aktivno djelovao protiv krijumčarenja otpada, nezakonitih rashladnih plinova i nezakonitih pesticida.

Sprečavanje prijevara i zaštita novca EU-a za oporavak

Sprečavanje gubitaka prihoda i prijevara u rashodima najučinkovitiji je način da se osigura da je svaki euro dobro utrošen. OLAF je prošle godine i dalje bio usmjeren na prevenciju. Iz jednog od slučajeva predstavljenih u izvješću OLAF-a za 2021. vidljivo je kako su istražitelji OLAF-a otkrili i pravovremeno spriječili potencijalnu zlouporabu

sredstava u vrijednosti od čak 330 milijuna eura. Stručnjaci za sprečavanje prijevvara radili su i na Mehanizmu za oporavak i otpornost u 2021. Posebna radna skupina pregledala je odgovarajuće mjere za sprečavanje prijevvara u nacionalnim planovima i izravno izvijestila kolege u Europskoj komisiji koji su bili zaduženi za odobravanje nacionalnih planova za oporavak i otpornost u 27 država članica.

Lažne ponude cjepiva protiv bolesti COVID-19

U veljači 2021. OLAF je izdao jasno javno upozorenje protiv mogućih prijevvara povezanih s cjepivima protiv bolesti COVID-19. OLAF je primao informacije iz vladinih izvora u državama članicama EU-a o ponudama navodnih posrednika za prodaju velikih količina cjepiva, uglavnom onih vrsta odobrenih za uporabu u EU-u. OLAF je utvrdio da je prevarantima bio cilj uvjeriti javna tijela da isplate velike predujmove kako bi se osigurala prodaja te da nestanu s novcem. Svi ti različiti pokušaji prijevvara obuhvaćali su gotovo 1,2 milijarde doza cjepiva po traženoj cijeni od više od 16,4 milijarde eura. Intervencijom OLAF-a razotkrivene su te lažne ponude, spriječeni su golemi gubici javnih sredstava te je zaštićeno uvođenje cjepiva.

Krijumčarenje duhana

Duhanski proizvodi čine velik udio krijumčarene ili krivotvorene robe kojom se OLAF bavi svake godine. Tako je bilo i 2021.: OLAF i njegovi partneri zaustavili su ulazak ukupno 437 milijuna nezakonitih cigareta na tržište EU-a. Taj broj obuhvaća 93 milijuna cigareta krijumčarenih u EU, 253 milijuna cigareta zaplijenjenih izvan granica EU-a i 91 milijun cigareta nezakonito proizvedenih na lokacijama unutar EU-a. OLAF je pomogao i nacionalnim tijelima da zaplijene ukupno 372 tone sirovog duhana. Zahvaljujući tim aktivnostima spriječen je gubitak od 90 milijuna eura prihoda za države članice EU-a.

Cijelo izvješće možete pročitati [ovdje](#).

Misija, mandat i nadležnosti OLAF-a:

OLAF-ova je misija otkrivanje, istraživanje i zaustavljanje prijevvara koje uključuju sredstva EU-a.

OLAF ispunjava svoju misiju:

- neovisno istražujući prijevvara i korupciju povezane sa sredstvima EU-a kako bi se novac poreznih obveznika EU-a koristio za projekte koji doprinose zapošljavanju i rastu u Europi
- pridonoseći jačanju povjerenja građana u institucije EU-a istraživanjem teških povreda dužnosti među osobljem i članovima institucija EU-a
- razvijajući promišljenu politiku EU-a za borbu protiv prijevvara.

U svojoj neovisnoj istražnoj funkciji OLAF istražuje predmete povezane s prijevvarom, korupcijom i drugim kaznenim djelima koja štete financijskim interesima EU-a u sljedećim područjima:

- svi rashodi EU-a: glavne su kategorije potrošnje strukturni fondovi, fondovi za poljoprivrednu politiku i ruralni razvoj, izravni rashodi i vanjska pomoć
- određena područja prihoda EU-a, uglavnom carina
- sumnja na teške povrede dužnosti među osobljem i članovima institucija EU-a.

Kad OLAF završi istragu, na nadležnim je tijelima EU-a i država članica da ispituju i donesu odluku o daljnjem postupanju u skladu s njegovim preporukama. Sve umiješane osobe smatraju se nedužnima dok im se ne dokaže krivnja pred nadležnim nacionalnim sudom ili sudom EU-a.

Više informacija:

Jana CAPPELLO
Glasnogovornica
Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)
Telefon: +32 2 29 85549
E-pošta: olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud/home_hr

Eirini NIKOLAIDOU
Zamjenik glasnogovornice
Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)
+32 2 29 83128
olaf-media@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/anti_fraud/home_hr

